

- målrettet bygherrer, rådgivere og projekterende

Sikkerhed på arbejdspladsen og byggepladsen

April 2024

Signe Mehlsen

 VIDENTJENESTE
FOR BYGHERRER OG RÅDGIVERE

Fokus på almene bygherrer

- Gratis brug af hotline og vejledningsforløb
- Gennemgang af dokumenter i Projekthåndbog
- Temasite om bygherreansvar for arbejdsmiljø
- ERFA møde med byggechefer
- Møder rundt i landet

- Arbejdsgruppe
  - Claus Thrane, FAB
  - Lene Gertsen, Lejerbo
  - Morten Hove Andersen, Fruehøjgaard
  - Rasmus Hjorth, Himmerland Boligforening
  - Torben Hangaard Nielsen, Boligkontoret Danmark
  - (Johnni Andersen, fsb)

Agenda

- Kort om Konsulenttjenesten og jer
- Hvad er arbejdsmiljø?
- Bygherrens arbejdsmiljøansvar
- Informationsmaterialer og hjælp fra Konsulenttjenesten
- Workshop

Hvad er BFAs konsulentttjeneste?

BFA Bygge og Anlæg har oprettet en konsulentttjeneste, hvor vi hjælper:

- Entreprenørvirksomheder
- Bygherrer og rådgivere i de tidlige faser af byggeprocessen

Konsulentttjenesten

1:1

- Hotline
- Kortere vejledningsforløb

1:flere

- Møder
- Netværk

Formidling

- Nyhedsbreve
- Sociale medier
- Podcast

Lidt om jer

- *Hvem står for store projekter, fx vindues- eller tagudskiftning?*
- *Hvem har erfaring med arbejdsmiljøkoordinering?*
- *Hvem har oplevet en ulykke på en af projekterne?*
- *Hvem har selv været ude for en ulykke?*

Hvorfor interessere sig for arbejdsmiljø i bygge- og anlægsbranchen?

- 6285 arbejdsulykker i 2022 og 7 dødsulykker
- Stor risiko for nedslidning – også blandt ejendomsfunktionærer
- Lovgivningen siger: Bygherren har det overordnede ansvar, projekterende har ansvar for det projekterede, arbejdsgiver for planlægning og instruktion
- Forskningen viser: Det kan betale sig for bygherren og entreprenøren at lave arbejdsmiljøtiltag
- Moralsk: Sikre godt arbejdsmiljø for håndværkere – og undgå at komme på forsiden

Referencer:

- <https://at.dk/arbejdsmiljoe-i-tal/>

- <https://byggeproces.dk/arbejdsmiljoeoekonomi-i-et-bygherreperspektiv/>

Hvad er arbejdsmiljø?

- Ergonomi
- Personlige værnemidler
- Stiger og stilladser
- Farlige stoffer og materialer
- Maskinpark, motordrevne redskaber mm
- Bygningsmæssige forhold, fx asbest
- Psykisk arbejdsmiljø
- Samarbejde med eksterne håndværkere og andre leverandører
- ...

<https://bfa-service.dk/Files/Billeder/BARservice/pdf/Ejendomsservice%20og%20forsyning/Arbejdsmiljoehaandbog-for-ejendomsserviceomraadet-2017.pdf>

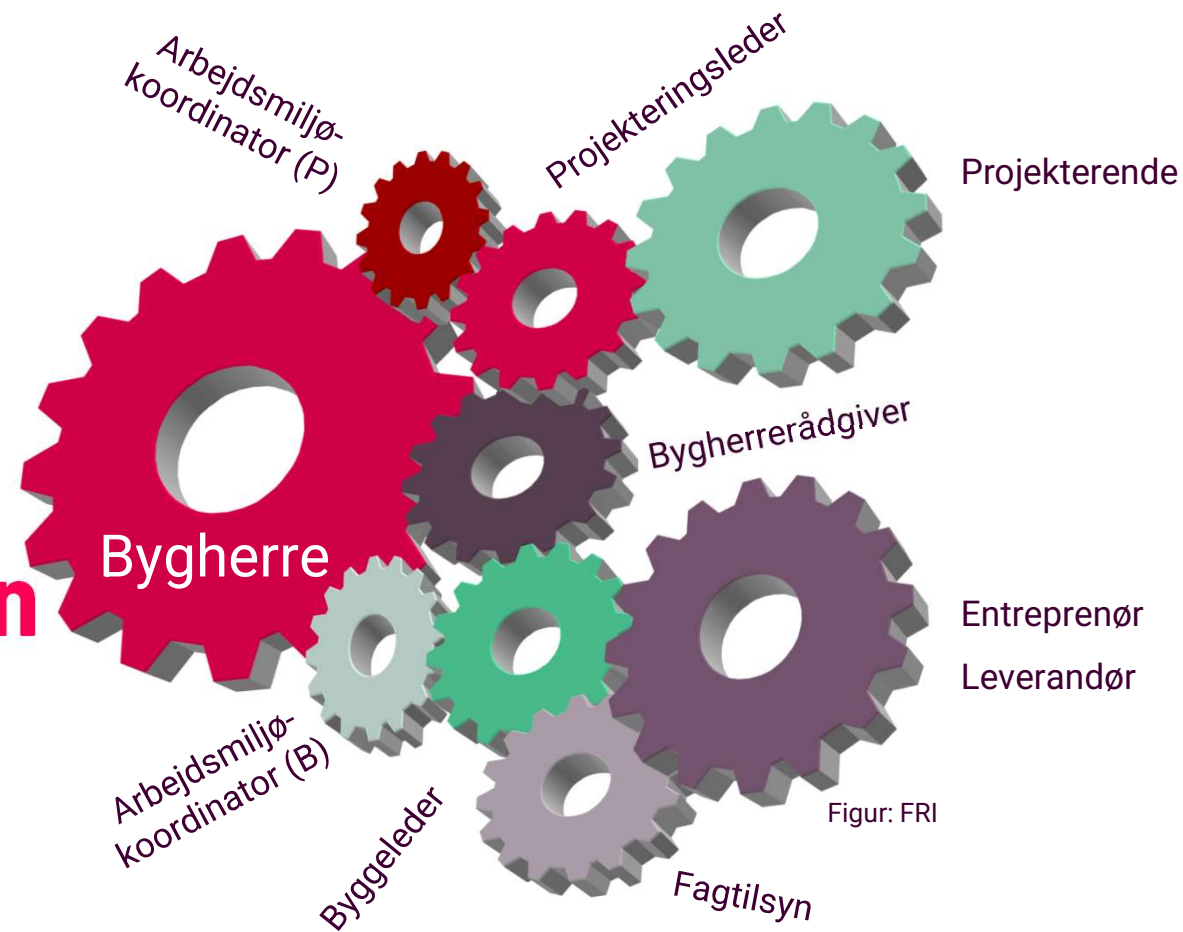
<https://www.apvportalen.dk/ejendomsservice-og-forsyning/laer-om-arbejdsmiljo/ejendomsservice>

www.bfa-ba.dk – se senere slide

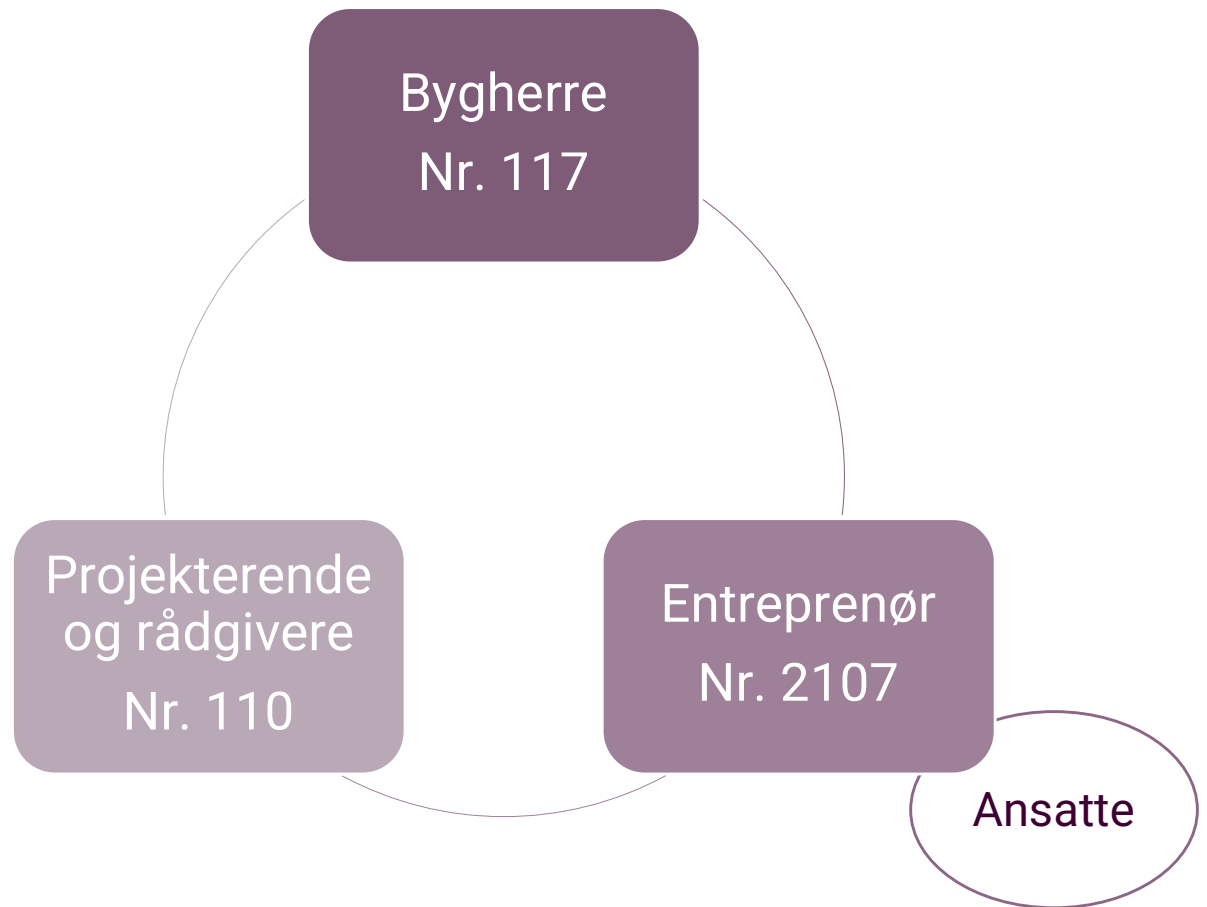

Aktører i bygge- og anlægsbranchen

Lovgrundlaget

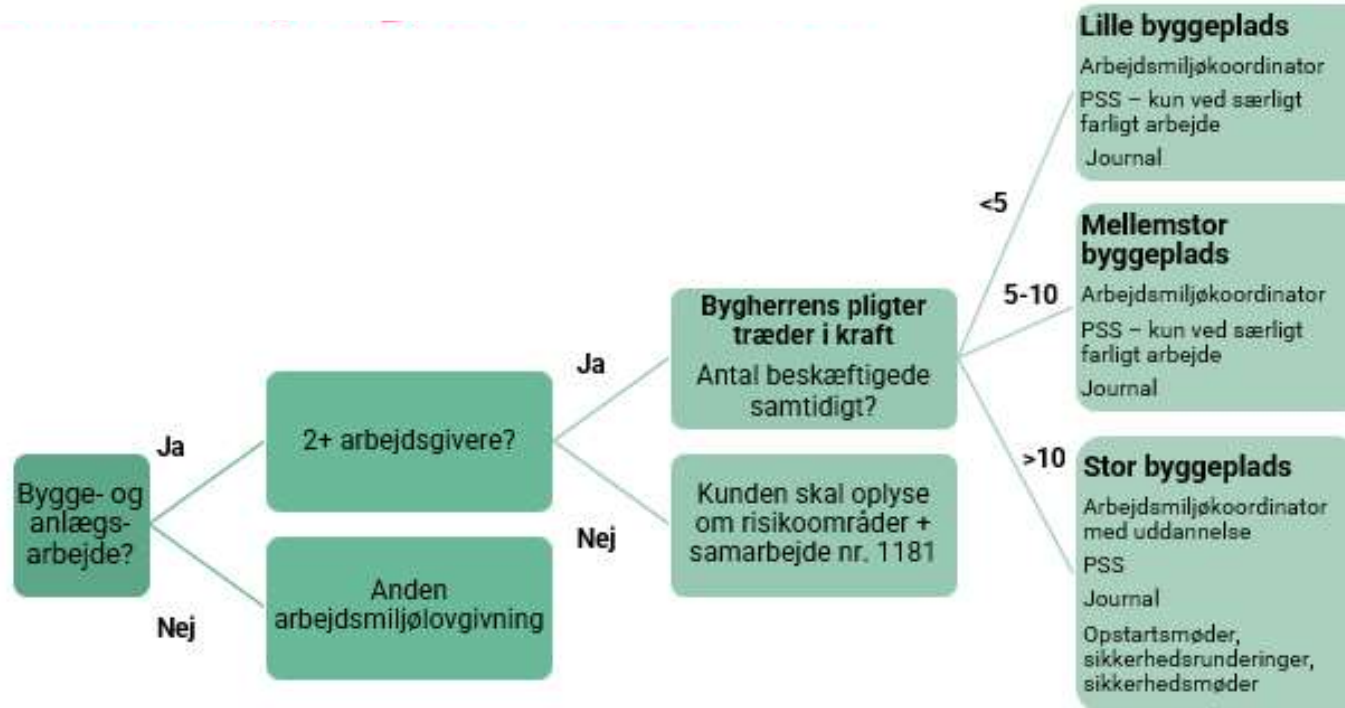

Bygherrens pligter bek. 117

Bygge- og anlægsarbejde:

- Arbejde, der udføres i forbindelse med opførelse og ændring af bygninger og konstruktioner, herunder montagearbejder,
- Opførelse og ændring af veje, tunneler, broer, havne og lignende anlæg,
- Grave- og jordarbejde i forbindelse med ovennævnte,
- Rør- og kabellægning,
- Reparations- og vedligeholdelsesarbejder af ovennævnte og
- Nedbrydning og demontering af ovennævnte eller dele heraf.

Bygherrens pligter bek. 117

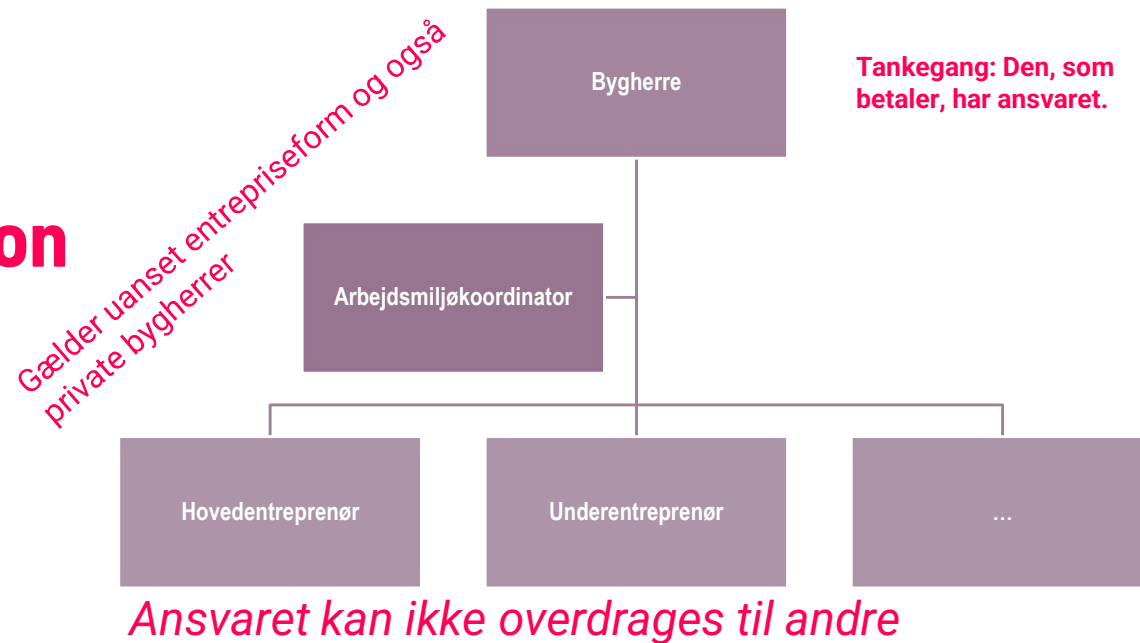

Særligt farligt arbejde (bilag 1)

- Arbejde, der indebærer særlig alvorlig risiko for at de beskæftigede kan blive begravet, synke ned eller styrte ned på grund af aktiviteternes eller arbejdsprocessers art eller på grund af arbejdspladsens eller byggeriets omgivelser.
- Arbejde, som udsætter de beskæftigede for kemiske eller biologiske stoffer og materialer, som udgør en særlig fare for sikkerhed eller sundhed, eller som indebærer lovkrav om sundhedskontrol.
- Arbejde, der udsætter de beskæftigede for sundhedsskadelig ioniserende stråling.
- Arbejde i nærheden af højspændingsledninger.
- Arbejde, der indebærer fare for drukning.
- Arbejde i brønde og tunneler samt underjordisk arbejde.
- Arbejde under vand, til hvilket der bruges dykkerudstyr, samt arbejde i trykkammer.
- Arbejde, som indebærer brug af sprængstoffer.
- Montering og demontering af tunge, præfabrikerede elementer.

Bygherrens organisation ift arbejdsmiljø

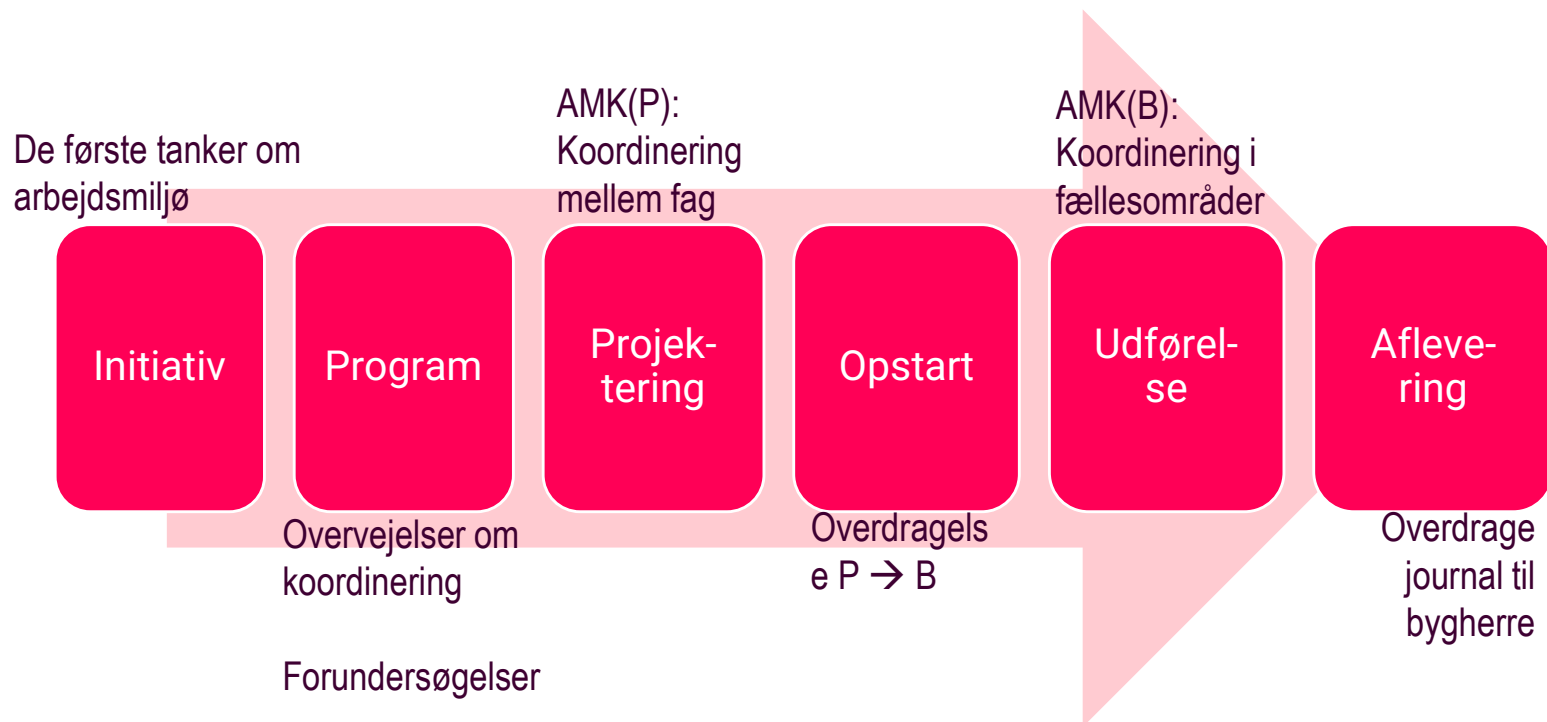

Bygherrens opgaver

- Sætte **rammerne** for arbejdsmiljøkoordinatorens opgaver
- **Udpege** arbejdsmiljøkoordinatorer og sikre at de inddrages og får nødvendige oplysninger
- Medvirke til at fastlægge **grænseflader**
- Sikre at risici identificeres, undersøges og vurderes (=forundersøgelser)
- Indgå aftaler om **fælles sikkerhedsforanstaltninger**
- **Medvirke** til at arbejdsmiljøhensyn prioriteres (uanset antal arbejdsgivere)
- **Anmelde** byggepladsen til Arbejdstilsynet, hvis arbejdet har et vist omfang (uanset antal arbejdsgivere)

Arbejdsmiljøkoordinering

Bygherreopgaver på mindre (drifts)opgaver

- Overvejelser om arbejdsmiljø-koordinering –hvem varetager?
- Forundersøgelser?
- Driftsforhold og grænseflader?
- Facilitere samarbejdet
- Løse problemer undervejs
- Kontrol af fælles sikkerhedsforanstaltninger
- Opfølgning på tidsplan
- Ajourføring af journal og evt. PSS

Når der forventes håndværkere fra mere end én arbejdsgiver

Idéoplæg/
Opgave-
definering

Projektering/
planlægning

Udførelse

Aflevering

- Fælles sikkerhedsforanstaltninger – hvilke og hvem?
- Tidsplan – arbejdsprocesser, varighed og rækkefølge?
- Særlige krav og forhold?
- PSS?
- Journal

<https://bfa-ba.dk/haandvaerkernes-sikkerheder-ogsaa-jeres-ansvar-boligselskaber/>

- Overdrage journal
- Evaluering

Kvalifikationskrav for arbejdsmiljøkoordinatorer

Lille byggeplads

- Sagkyndig viden om byggeri
- Kendskab til byggeriets aktører

Mellemstor byggeplads

- Sagkyndig viden om byggeri
- Kendskab til byggeriets aktører
- Viden om byggeriets arbejdsmiljø

Stor byggeplads

- Sagkyndig viden om byggeri
- Kendskab til byggeriets aktører
- Viden om byggeriets arbejdsmiljø
- Praktisk erfaring med ledelse af byggeri
- Gennemført godkendt koordinatoruddannelse

Desuden:

- Erfaringer fra lignende projekter
- Procesmæssige kompetencer
- Gode kommunikative evner
- Gennemslagskraft

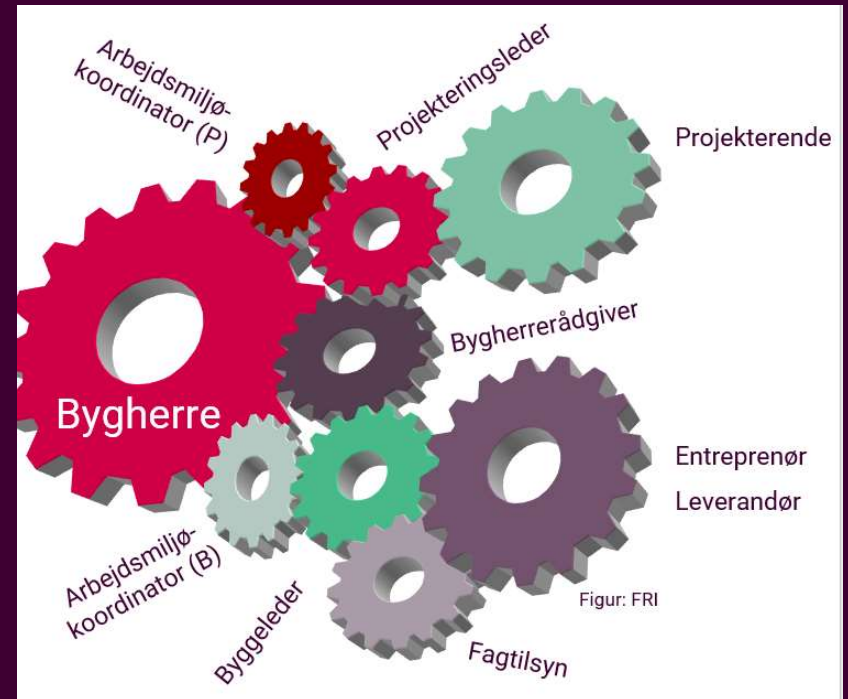
Formidling af arbejdsmiljø

Refleksion

Hvordan gør I hos jer?

Når bygherren lykkes

- Ledelsen skal gå foran! Vision / politik – ved hvad man vil
- Behov for tiltag både på organisations- og projektniveau
  - Medarbejdere skal være klædt på
  - Udpegning af arbejdsmiljøkoordinator (P) og (B)
- Procedurer på plads – understøttes af projektmodel
- Tænk arbejdsmiljø ind allerede i projektering/planlægning
- Krav og opfølgning
- Samarbejde om arbejdsmiljø i hele byggeprocessen
- Synlighed i projektorganisationen/ byggepladsen
- Lær af andre bygherrer

Kilde: Bl.a. Safety First-projektet <https://byggeproces.dk/safety-first-bedre-sikkerhedskultur-og-arbejdsmiljoe-gennem-toplederfokus/>

<https://almennet.dk/udviklingsprojekter/alle/bygherreansvar-for-arbejdsmiljoe/>

Byggeri og renovering · Projektledelse   Partnerskaber og læring · Professionelt samarbejde

Bygherreansvar for arbejdsmiljø

Howdan overholder almene boligselskaber deres arbejdsmiljøansvar som bygherre?

[← GÅ TIL OVERSIGTEN](#)

Status	Udgivelsesår	Projekt ejer	Kontaktperson
Afsluttet	2021	Byggeriets Arbejdsmiljøansvar	Signe Mehlisen Konsulent
Samarbejdspartnere	Støttet af		videntjeneste@bam-bus.dk 4080400
Se alle v	Landsbyggefonden		

Bygherrens ansvar

Bygherren har ansvaret for koordinering af arbejdsmiljøet (sikkerhed og sundhed) i alle faser af et bygge- eller anlægsprojekt, når det forventes, at der vil være to eller flere arbejdspladser til stede på byggepladsen samtidigt. Bygherren skal bl.a. udpege en arbejdsmiljøkoordinator (A) og (S). Arbejdsmiljøkoordinatoropgaven kan overdrages, men ikke ansvaret. Det lægges hos bygherren.

VIDENTJENESTE
FOR BYGHERRER OG RÅDGIVERE

Indhold på temasite

EXPLAINERS

Få på kort tid information om, hvordan Per i Boligselskabet griber sit bygherreansvar for arbejdsmiljø an.

CASES

Erfaringer fra almene bygherrer om, hvordan de griber deres bygherreansvar for arbejdsmiljø an, samt andre samarbejdspartnere på almene byggeprojekter.

VÆRKTØJSKASSE

Vi har samlet en række værktøjer, som du kan bruge som almen bygherre.

VIDENTJENESTE
FOR BYGHERRER OG RÅDGIVERE

Case: Hvordan bliver du en synlig bygherre?

<https://www.youtube.com/watch?v=y0FDkjiEDoc&t=84s>

VIDENTTJENESTE
FOR BYGHERRER OG RÅDGIVERE

Kom godt i gang

- Tjek op på om der er udpeget en arbejdsmiljøkoordinator (P) og (B) på dit projekt
- Forventningsafstem med arbejdsmiljøkoordinatoren og sørg for at han/hun er en del af projektteamet
- Tal med dine kolleger om bygherreansvaret
- Køb hjelm og sikkerhedssko og tag forbi byggepladsen

BFA-materialer

<https://bfa-ba.dk/vaerktojskasse-for-arbejdsmiljoekoordinator-p/>

<https://bfa-ba.dk/vaerktojskasse-for-arbejdsmiljoekoordinator-b/>

www.renovat-sikkert.dk

Hjælp til ansvar og roller

- Få vores nyhedsbrev
- Book et besøg
- Deltag i netværk

Netværk

Bygherrer

Arbejds miljø- koordinatorer

Nedrivning

Formidling

<https://byggeproces.dk/webinar-kend-dit-projekteringsansvar-arbejdsmiljoe-og-abr18-2>

<https://byggeproces.dk/podcast-succesfuld-arbejdsmiljoekoordinerings/>

<https://byggeproces.dk/case/beskrivelse-om-projekterende-og-raadgiveres-ansvar-for-arbejdsmiljoe/>

https://www.youtube.com/watch?v=jlPdfJ00fss&list=PL_txmNYkq8-wgPSeqCsUvzwuCJuDrXtet

Videntjenesten for bygherrer og råd... ×
Byggeriets Arbejdsmiljøbus - 51/69

- 1 Release af Inspirationskatalog - Teknologiske løsninger, der... 18.54 Byggeriets Arbejdsmiljøbus
- 2 RAMT - Digital granskning af byggeriets arbejdsmiljø 24.23 Byggeriets Arbejdsmiljøbus
- 3 Drone til inspektion af tage - Dansk Drone Kompani 24.52 Byggeriets Arbejdsmiljøbus
- 4 Koordinerende morgenmøder: Nyt Hospital Nordsjælland 2.55 Byggeriets Arbejdsmiljøbus
- 5 Afgrænsning af arbejds- og fællesområder 0.34 Byggeriets Arbejdsmiljøbus
- 6 Verdens vildeste brobyggere - planlægger selvfølgelig... 0.45 Byggeriets Arbejdsmiljøbus
- 7 Videntjenestens YouTube-kanal 0.31 Byggeriets Arbejdsmiljøbus
- 8 Videntjenestens podcast: Succesfuld... 0.27 Byggeriets Arbejdsmiljøbus

---

Book et besøg

Hvad:

Gennemgang af
arbejds miljøansvar

Hvornår:

I bestemmer tid og
sted

Hvor længe:

Typisk 2-3 timer

Hvem:

Projektledere,
driftsledere – og
gerne ledelsen

Hvordan:

Kontakt 4080 1400 eller videntjeneste@bam-bus.dk

Kontakt

BFA Bygge & Anlæg

Konsulenttjeneste målrettet
bygherrer, rådgivere og projekterende

Telefon

+45 4080 1400

Mail-adresse

videntjeneste@bam-bus.dk

 BFA BYGGE & ANLÆG
Besøg os på bfa-ba.dk

 VIDENTJENESTE
FOR BYGHERRER OG RÅDGIVERE

Find os på Sociale medier

LinkedIn (Videntjenesten & Arbejdsmiljøkoordinering-gruppen)

www.linkedin.com/showcase/videntjeneste

www.linkedin.com/groups/4949241/

Facebook

www.facebook.com/videntjeneste

X (Twitter)

www.twitter.com/Videntjenesten

Tilmelding til vores nyhedsbrev på www.byggeproces.dk

Workshop

CASE 1: I skal have malet i forbindelse med flytning. Den gamle maling indeholder bly.

CASE 2: I skal have trukket rør i krybekælderen. Der er ødelagte rørbøjninger og snævre adgangsforhold.

CASE 3: I skal have udskiftet vinduer i en boligblok. Der er PCB i fugerne rundt om vinduet.

CASE 4: Der skal udskiftes tag og renoveres loftsrum. Der er asbest i taget og gammel mineraluld i loftsrummet.

CASE 5: I skal have monteret solceller på taget, som skal kunne serviceres med en forsvarlig adgangsvej.

Drøft følgende spørgsmål:

- Hvad er jeres rolle som bygherre ift. arbejdsmiljø?
- Hvad skal I være opmærksomme på ift. arbejdsmiljø?
- Hvor vil I finde information om arbejdsmiljø?